

RYNEK CUKRU

stan i perspektywy

R O C Z N I K

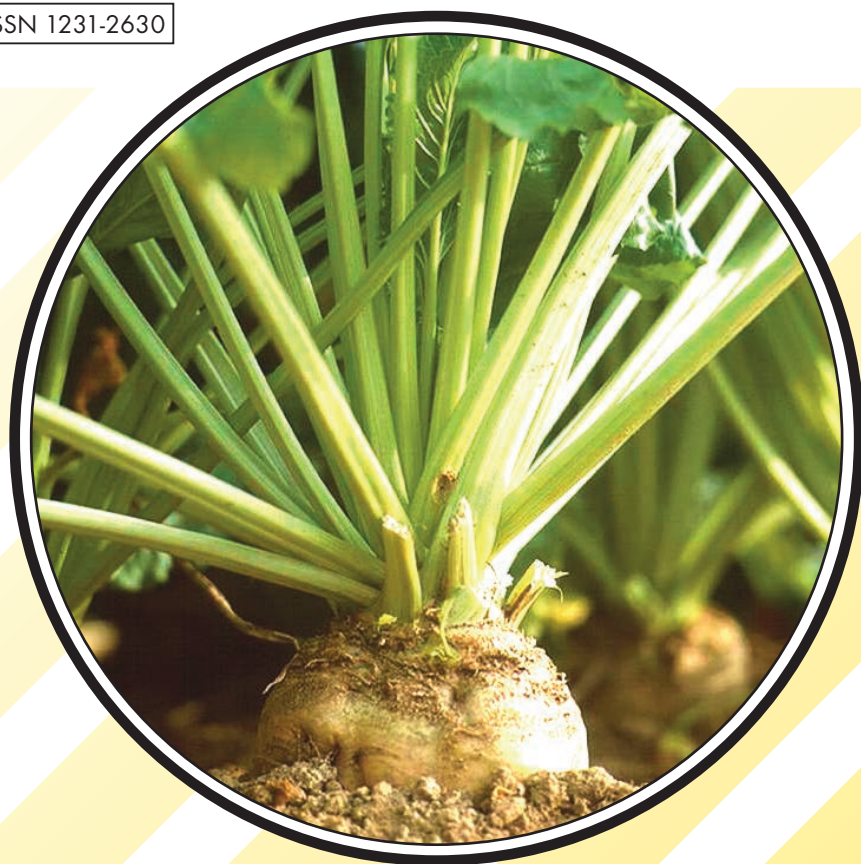
CZASOPISMO UKAZUJE SIĘ OD 1992 ROKU

ISSN 1231-2630

**ANALIZY
RYNKOWE**

Redaktor naczelny
Jadwiga Seremak-Bulge

MAJ 2015

RADA PROGRAMOWA ROLNICZYCH ANALIZ EKONOMICZNYCH:

Maria Zwolińska (przewodnicząca)
Stanisław Stańko (wiceprzewodniczący)
Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny)
Piotr Szajner (sekretarz redakcji)
Tadeusz Chrościcki
Bogumiła Kasperowicz
Krystyna Świetlik
Iwona Szczepaniak
Marzena Trajer
Barbara Domaszewicz

KOMITET REDAKCYJNY:

Maria Zwolińska, Andrzej Kowalski, Jadwiga Seremak-Bulge, Piotr Szajner, Marzena Trajer,
Ewa Machowina

REDAKTOR RYNKU CUKRU:

Piotr Szajner

Czasopismo przygotowano w Zakładzie Badań Rynkowych IERiGŻ-PIB
Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
Kierownik Zakładu – Piotr Szajner
SKŁAD I DRUK: Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB
NAKŁAD: 1300 egz. Ark. wyd. 4,17

Przy publikowaniu fragmentów analizy oraz informacji i danych liczbowych prosimy o podanie źródła

Spis treści

Reasumpcja	3
Summary	4
I. Uwarunkowania makroekonomiczne <i>mgr Tadeusz Chrościcki</i>	5
II. Sytuacja na rynku światowym <i>mgr inż. Krzysztof Hryszko</i>	6
III. Produkcja buraków cukrowych <i>dr inż. Piotr Szajner</i>	12
IV. Stan przemysłu cukrowniczego <i>dr inż. Piotr Szajner</i>	18
V. Popyt i ceny <i>mgr inż. Krzysztof Hryszko</i>	23
VI. Handel zagraniczny <i>dr inż. Piotr Szajner</i>	27
VII. Działania Agencji Rynku Rolnego na rynku cukru <i>mgr inż. Martyn Mieczkowski</i>	32
VIII. Inne środki słodzące <i>dr inż. Piotr Szajner</i>	34
Aneks	35

W sezonie 2014/2015 według danych ARR produkcja cukru białego w Polsce wyniosła 2032,8 tys. t i była większa niż przed rokiem o 18,7% oraz o 627,2 tys. t od kwoty produkcyjnej. Głównym powodem wzrostu produkcji były duże zbiory i dobra jakość buraków cukrowych.

W 2014 r. według danych GUS powierzchnia uprawy buraków cukrowych zwiększyła się do 197,7 tys. ha, a średni plon osiągnął rekordowy poziom 683 dt/ha. W rezultacie zbiory korzeni wzrosły o 20,2% do 13,5 mln t. Technologiczny plon cukru, który uwzględnia plony i zawartość cukru w korzeniach, wyniósł 10,4 t/ha i był o ok. 12% wyższy niż w sezonie 2013/2014. Wydajność cukru z przerobionego surowca wyniosła 15,12%, wobec 15,25% w sezonie poprzednim.

Proces koncentracji uprawy buraków cukrowych uległ wyraźnemu spowolnieniu. Liczba plantatorów w 2014 r. wyniosła 35 tys. i była nieznacznie mniejsza niż w 2013 r. (35,7 tys.), a powierzchnia średniej plantacji wzrosła do 5,6 ha. Baza surowcowa krajowego przemysłu cukrowniczego nadal jest bardziej rozdrobniona niż u głównych konkurentów z UE-15. W 2014 r. nie nastąpiły żadne zmiany organizacyjne przemysłu cukrowniczego. Buraki cukrowe od 2009 r. są przetwarzane w 18 cukrowniach, które funkcjonują w strukturach czterech koncernów cukrowniczych. Przedsiębiorstwa przemysłu cukrowniczego stopniowo dywersyfikują działalność gospodarczą: poprzez rafinację cukru surowego, produkcję biogazu

oraz inwestycje w inne działy sektora żywnościowego (przetwórstwo zbóż, ziemniaków skrobiowych i warzyw).

Średnia cena skupu buraków cukrowych spadła w 2014 r. o 15,3% do 126 zł/t, ale wysokie plony i niższe koszty podtrzymały dochodowość produkcji. Spadek cen skupu buraków cukrowych był większy niż większości podstawowych produktów rolnych (z wyjątkiem ziemniaków). Czynnikiem decydującym o zmniejszeniu cen skupu były: niższa minimalna cena skupu wyrażona w walucie krajowej (w związku z aprecjacją złotego) oraz spadek krajowych i światowych cen cukru.

Zużycie cukru w Polsce powoli rośnie. W 2014 r. pod wpływem niskich detalicznych cen cukru została zahamowana długookresowa tendencja spadku spożycia nieprzetworzonego cukru w gospodarstwach domowych. Jego spożycie wzrosło o 1,7% do 14,3 kg/osobę. Zużycie cukru w przemyśle spożywczym zwiększyło się o 4%. W konsekwencji krajowe zużycie cukru osiągnęło rekordowy poziom 1685 tys. t.

Ceny cukru na rynku krajowym systematycznie spadały. W handlu detalicznym w porównaniu z rokiem poprzednim średnia cena spadła o 28,8%, a ceny zbytu obniżyły się o 32-35%. Duży spadek cen zbytu spowodował zmniejszenie zysku o połowę i pogorszenie wyników finansowych przemysłu cukrowniczego. Branża cukrownicza nadal osiąga najwyższą rentowność i płynność finansową w całym przemyśle spożywczym. W pierwszym

kwartale 2015 r. spadek cen został zahamowany, ale duża podaż na rynku wewnętrznym i światowym powoduje, że w skali całego roku ceny będą utrzymywały się na niskim poziomie.

Mimo niskich cen na świecie wyniki handlu zagranicznego cukrem w 2014 r. można ocenić jako dobre, ale były one gorsze niż w 2013 r. Według wstępnych danych dodatnie saldo wymiany handlowej cukrem wyniosło 256,7 tys. t i 106,4 mln EUR, wobec 310,9 tys. t i 189,7 mln EUR w 2013 r.

Duża produkcja w kampanii 2014/2015 oraz przeniesienie dużych ilości cukru pozakwotowego przez niektóre koncerny cukrownicze była powodem zmniejszenia powierzchni uprawy buraków cukrowych w sezonie 2015/2016 do ok. 180 tys. t. W warunkach średnich plonów 630 dt/ha zbiory wyniosą ok. 11,34 mln t, co umożliwi produkcję cukru ok. 1700 tys. t. Produkcja będzie o 295 tys. t większa od kwoty produkcyjnej i zbliżona do krajowego zużycia. W rezultacie konieczny będzie eksport cukru pozakwotowego przy równoczesnym imporcie ok. 200 tys. t dla zaspokojenia popytu krajowego, który zwiększy się do rekordowego poziomu 1705 tys. t. Dodatkowo saldo w handlu zagranicznym cukrem w 2015 r. może wynieść ok. 400 tys. t, a zdecyduje o tym duża podaż z kampanii 2014/2015. Presja podaży na krajowym rynku w warunkach niskich cen światowych będzie skutkowałą niskimi cenami cukru i możliwe jest dalsze pogorszenie sytuacji finansowej przemysłu cukrowniczego.

Tabela 1

Produkcja i rozdysponowanie cukru (tys. t)

Wyszczególnienie	2012/2013	2013/2014	2014/2015 ^{a)}	2015/2016 ^{b)}
Produkcja	1873	1761	2033	1700
Import	220	220	200,0	220
Zużycie krajowe	1630	1685	1705	1710
Eksport	533,1	470,1	550,0	400,0
Wskaźnik samowystarczalności (%)	115	105	119	99

^{a)} Dane wstępne.

^{b)} Prognoza IERiGŻ-PIB.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, ARR i MF.

SUMMARY

In accordance with AMA data, the production of white sugar in Poland in the 2014/2015 season amounted to 2032.8 thousand tonnes and was 18.7% higher than last year and 627.2 thousand tonnes higher from the production quota. The main reasons behind this production growth were large harvests and good quality of sugar beets.

GUS data reveal that the sugar beet cultivation area in 2014 increased to 197.7 thousand ha, while the average yield reached a record level of 683 dt/ha. As a result, root harvests grew by 20.2% to 13.5 million tonnes. The technological sugar yield, which takes into consideration yields and sugar content in roots, amounted to 10.4 t/ha and was approx. 12% higher than in the 2013/2014 season. The productivity of sugar from processed sugar beets amounted to 15.12% as compared to 15.25% in the previous season.

The process of concentration of sugar beet cultivation has slowed down markedly. The number of planters in 2014 amounted to 35 thousand and was slightly lower than in 2013 (35.7 thousand), while the average plantation area increased to 5.6 ha. The resource base of the domestic sugar industry is still more fragmented as compared to major EU-15 competitors. In 2014, the structure of the sugar industry did not change. Since 2009, sugar beets have been processed in 18 sugar plants which operate within the structure of four sugar concerns. Sugar industry enterprises gradually diversify their economic activity: by raw sugar refinement, biogas produc-

tion and investing in other branches of the food sector (processing of cereals, starch potatoes and vegetables).

In 2014, the average procurement price of sugar beets dropped by 15.3% to PLN 126 per tonne, but high yields and lower costs preserved the profitability of production. The drop in the procurement prices of sugar beets was larger as compared to most basic agricultural products (excluding potatoes). Factors that determined the fall in procurement prices included: a drop in the minimum procurement price expressed in the domestic currency (due to the zloty appreciation) and a decline in domestic and global sugar prices.

The consumption of sugar in Poland is on a slowly growing path. In 2014, due to low retail sugar prices, a long-term downward trend in the household consumption of unprocessed sugar was halted. Its consumption increased by 1.7% to 14.3 kg per capita. The consumption of sugar in the food industry grew by 4%. As a result, the domestic consumption of sugar reached a record level of 1685 thousand tonnes.

Sugar prices in the domestic market followed a steady downward trend. In retail trade, as compared to last year, the average price dropped by 28.8%, while sales prices decreased by 32-35%. The strong decline in sales prices led to halved profit and deterioration in the financial performance of the sugar industry. The sugar industry still achieves the highest profitability and liquidity throughout the food industry. In the

first quarter of 2015, the decrease in prices was inhibited, but large supply in internal and global markets will keep them at a low level throughout the year.

Despite low global prices, the performance of foreign trade in sugar in 2014 can be assessed as good, but worse than in 2013. According to preliminary data, the positive balance of trade in sugar amounted to 256.7 thousand tonnes and EUR 106.4 million as compared to 310.9 thousand tonnes and EUR 189.7 million in 2013.

High production in the 2014/2015 campaign and the transfer of large amounts of non-quota sugar by certain sugar concerns were reasons for reducing the sugar beet cultivation area in the 2015/2016 season to approx. 180 thousand tonnes. Under average yield conditions, i.e. 630 dt/ha, harvests will amount to approx. 11.34 million tonnes which will make it possible to produce approx. 1700 thousand tonnes of sugar. Production will be approx. 295 thousand tonnes higher than the production quota and similar to domestic consumption, thus necessitating non-quota sugar export and, at the same time, import of approx. 200 thousand tonnes to meet domestic demand which will increase to a record level of 1705 thousand tonnes. In 2015, the positive balance of foreign trade in sugar may amount to approx. 400 thousand tonnes due to high supply in the 2014/2015 campaign. The pressure of supply in the domestic market under low global price conditions will result in low sugar prices, while the financial standing of the sugar industry is likely to further deteriorate.

Table 1
Production and distribution of sugar ('000 tonnes)

Item	2012/2013	2013/2014	2014/2015 ^{a)}	2015/2016 ^{b)}
Production	1873	1761	2033	1700
Import	220	220	200.0	220
Domestic consumption	1630	1685	1705	1710
Export	533.1	470.1	550.0	400.0
Self-sufficiency rate (%)	115	105	119	99

^{a)} Preliminary data.

^{b)} IAFE-NRI forecast.

Source: IAFE-NRI calculations based on data from the Central Statistical Office, the Agricultural Market Agency and the Ministry of Finance.

WARUNKI PRENUMERATY

Prenumerata realizowana przez Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB.

Zamówienia na prenumeratę w wersji papierowej i na e-wydania można składać bezpośrednio na stronie <http://ierigz.waw.pl/publikacje>.

Ewentualne pytania prosimy kierować na adres e-mail: dw@ierigz.waw.pl lub kontaktując się telefonicznie – Barbara Walkiewicz, tel.: 22 50 54 685 lub faks: 22 50 54 636 w godzinach 8:00-16:00.

Prenumeratę i sprzedaż pojedynczych egzemplarzy prowadzi Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB, 00-002 Warszawa, ul. Świętokrzyska 20 (wejście od ul. Szkolnej 2/4) pokój numer 3.

Prenumerata roczna wersji papierowej lub elektronicznej 1 egz. (1 numer) w 2015 r. wynosi 21 zł.

Zamówienia na prenumeratę wraz z dowodem wpłaty prosimy przesyłać na adres:

- Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy, Dział Wydawnictw, ul. Świętokrzyska 20
- e-mail: dw@ierigz.waw.pl

Przedpłaty na prenumeratę należy wpłacać na konto Instytutu:
PEKAO S.A. IV O/Warszawa nr 68 1240 1053 1111 0010 1493 6433
W tytule przelewu prosimy podać tytuł analizy i jej numer.

Druk i usługi poligraficzne dostosowane do Twoich potrzeb!

Wykorzystujemy nowoczesne systemy druku cyfrowego dające wierne odwzorowanie obrazu, pozwalające w krótkim czasie na druk czarno-białych i barwnych materiałów w najwyższej jakości.

W naszej ofercie znajdują Państwo **usługi drukarni** (wizytówki, ulotki, papiery firmowe, foldery, broszury, książki, gazetki reklamowe, plakaty, materiały szkoleniowe, nadruki na kopertach, widokówki, zaproszenia, identyfikatory, dyplomy, etykiety, naklejki) jak i cały wachlarz **usług introligatorskich**.

Zaproponujemy indywidualną wycenę i dobór najlepszej techniki wydruku, aby otrzymany finalny produkt cechował się najlepszą jakością i atrakcyjną ceną.

Zapraszamy do korzystania z naszych usług

Dział Wydawnictw
ul. Szkolna 2/4

tel. (22) 50 54 520, (22) 50 54 430
fax (22) 50 54 636, e-mail: dw@ierigz.waw.pl

ISSN 1231-2630

Prenumerata Analizy (1 zeszyt) w 2015 roku wynosi 21 zł.
Zamówienia z podaniem tytułu i ilości egzemplarzy prosimy kierować do Działu Wydawnictw Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego, ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa. Tel.: (22) 505-46-85, faks: 505-46-36
e-mail: dw@ierigz.waw.pl <http://www.ierigz.waw.pl>